

АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ І ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Віктор СУХОМЛИН

2026 року

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

для іноземних громадян та осіб без громадянства,

які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра за

спеціальностями:

A5 Професійна освіта (Цифрові технології); C4 Психологія; D5 Маркетинг; D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок; D3 Менеджмент; D6 Підприємництво та торгівля; D8 Право; I10 Соціальна робота; D4 Публічне управління та адміністрування

Київ – 2026

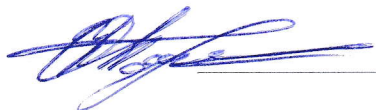
ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ як іноземної для іноземних громадян та осіб без громадянства, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальностями: А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями); С4 Психологія; D5 Маркетинг; D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок; D3 Менеджмент; D8 Право І10 Соціальна робота; D4 Публічне управління та адміністрування; С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

*Затверджено на засіданні приймальної комісії
Академії праці, соціальних відносин та туризму,
протокол № 6 від 25.05 2026 р.*

Розробники програми: ст. викладач кафедри іноземних мов і гуманітарних дисциплін, Смаль Олена Леонідівна

Програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов і гуманітарних дисциплін, протокол № __10__ від __26 березня 2026 р.

Завідувач кафедри

Світлана БОНДАР

ПОГОДЖЕНО

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Надія ПИСАРЕНКО

1. Пояснювальна записка

Програму вступного випробування (співбесіда) для вступників-іноземців розроблено з метою встановлення рівня володіння українською мовою, що ґрунтується на вимогах Державного освітнього стандарту з української мови як іноземної, де окреслено до I середнього рівня володіння українською мовою (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.06.2014 р. № 750 р.), а також Європейськими рекомендаціями щодо рівня володіння іноземною мовою (Рівень B1), з метою конкурсного відбору відповідно до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у приватному закладі вищої освіти «Академія праці, соціальних відносин і туризму».

Програма передбачає перевірку готовності вступника до здобуття ним вищої освіти, тобто наявності теоретичних знань з різних розділів української мови.

Під час співбесіди вступник повинен **знати**:

- алфавіт і графічну систему української мови, принципи наголошення;
- пряме й переносне значення слова;
- особливості будови й функціонування фразеологізмів;
- будову слова, його значущі частини;
- особливості самостійних та службових частин мови;
- особливості різних членів речення;
- принципи побудови тексту власного висловлювання, його структуру та мовленнєве оформлення.

Вступник має **вміти**:

- розташовувати слова за алфавітом;
- наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм;
- пояснювати лексичні значення слів;

- добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні;
- уживати слова в переносному значенні;
- пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні;
- правильно відмінювати іменники;
- розпізнавати й відмінювати прикметники;
- розпізнавати й відмінювати числівники;
- визначати сполучуваність числівників з іменниками;
- правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат;
- розпізнавати й відмінювати займенники;
- розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособове дієслово;
- розрізняти словосполучення й речення;
- добирати й конструювати складні речення;
- логічно викладати зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, вибраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети;
- формулювати, добирати доречні аргументи й приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини;
- правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти.

Співбесіда проводиться за допомогою використання комплексних різнотипних завдань, що дасть змогу вступникові виявити як суто мовознавчі теоретичні знання та практичні вміння щодо володіння українською мовою, так і надати комплексну оцінку індивідуального рівня особистісного розвитку й готовності до комунікативної соціально-психологічної взаємодії в процесі навчання у закладі освіти.

Для проведення вступного випробування у формі співбесіди з української мови за наказом в.о. ректора Академії праці, соціальних відносин і туризму створюється комісія, до складу комісії входять голова предметної екзаменаційної комісії та екзаменатори.

Оцінку рівня знань, умінь, навичок і компетентностей вступника здійснює екзаменаційна комісія, яка заносить результати співбесіди до екзаменаційної відомості та протоколу співбесіди.

Програма співбесіди з української мови як іноземної для іноземних громадян містить такі розділи:

1. Зміст співбесіди з української мови як іноземної.
2. Критерії оцінювання
3. Список рекомендованої літератури.

Матеріал у програмі підібраний із урахуванням цілей і завдань, які визначають загальний і професійно орієнтований рівні сформованості комунікативної компетенції іноземців та осіб без громадянства.

Мета проведення співбесіди з української мови – перевірка знань, практичних навичок та вмінь, які отримані в процесі оволодіння українською мовою. Іноземні громадян повинні володіти такими основними видами мовленнєвої діяльності:

- читанням;
- аудіюванням;
- усним мовленням;
- писемним мовленням.

Читання: абітурієнти повинні розуміти (на різних рівнях, залежно від виду читання) викладену в тексті інформацію й уміти повно чи стисло передати основний її зміст.

Аудіювання: абітурієнти повинні розуміти прослуханий текст і вміти використовувати текстову інформацію за конкретним завданням.

Усне мовлення: в репродуктивному мовленні абітурієнти повинні вміти відтворити прочитаний чи прослуханий текст послідовно та в адекватній формі, в продуктивному мовленні – вміти створювати власний текст за нормами сучасної української літературної мови. У діалогічному мовленні – вміти проводити діалог-бесіду, діалог-розпитування.

Писемне мовлення: абітурієнти повинні вміти відтворювати текст, використовуючи адекватні мовні засоби, дотримуючись логіки викладеного матеріалу.

2. Зміст співбесіди з української мови як іноземної

2.1. Мовленнєві компетенції

Читання

Абітурієнт повинен продемонструвати вміння та навички читання художніх, науково-популярних, публіцистичних, розмовних текстів, розуміння під час читання про себе і вголос як основного змісту тексту, так і його деталей, окремих фактів, зв'язків між ними.

Рівень сформованості навичок та умінь читання визначається здатністю використовувати різноманітні стратегії в залежності від комунікативної установки (питальна, розповідна, спонукальна, оклична, заперечна, перелічувальна інтонація тощо).

Аудіювання

Розуміти на слух як основний зміст тексту, так і його деталі, окремі факти, зв'язки між ними в монологічному, діалогічному й діалоگو-монологічному висловлюваннях.

Для співбесіди пропонуються тексти-монологи пояснювального типу з елементами опису й адаптовані тексти-повідомлення на медичну тематику.

Ступінь розуміння прослуханого тексту з'ясовується за допомогою відповідей на поставлені запитання, а також усного відтворення одержаної інформації.

Усне мовлення

А. Монологічне

Абітурієнт повинен продемонструвати вміння монологічного мовлення, формулювання питань та відповідей на питання, використовуючи відповідну базову лексику та правильні граматичні конструкції. Скласти власне повідомлення на запропоновану тему (10–20 речень).

Для визначення рівня володіння усним монологічним мовленням на співбесіду пропонуються наступні теми:

1. Розповідь про себе.
2. Розповідь про сім'ю.
3. Мої батьки.
4. Мій дім.
5. Моя квартира (кімната).
6. Шкільне життя. Улюблені предмети.
7. Моя майбутня професія.
8. Улюблений фільм.
9. Наш університет.
10. Україна.
11. Рідна країна (географія, економіка, культура).
12. Мій друг (моя подруга).
13. Моє рідне місто (село). Проблеми сучасного міста. Життя в місті та в селі: недоліки і переваги.
14. Місто, у якому я вчуся.
16. Відвідування магазинів. Покупки.
17. Мій вихідний день.
18. Мій робочий день.
19. Улюблена прочитана книга.
20. У бібліотеці.
21. Мій улюблений письменник (моя улюблена письменниця).
22. Подорожі.
23. Захоплення.
24. Молодь і сучасний світ.

25. Свята у рідній країні.
26. Традиційна їжа рідної країни.
27. Плани на майбутнє.
28. Повсякденне життя та його проблеми (робота, відпочинок, хобі, спілкування з друзями чи колегами).
29. Столиця моєї Батьківщини.
30. Визначні діячі науки і культури моєї країни.
31. Природа. Природа і людина. Екологія.

Б. Діалогічне

Брати участь у діалозі на навчально-побутову й наукову теми, використовуючи різні типи діалогу: діалог-розпит, діалог-обмін думками, діалог-обмін враженнями, діалог-бесіда.

Для визначення рівня володіння усним діалогічним мовленням пропонуються наступні теми:

– ***На вулиці***: спитати про місцезнаходження потрібного об'єкта; пояснити таксисту чи водієві автобуса маршрут (мету) поїздки; орієнтуватися в назвах вулиць і площ, рекламних проспектах, вказівниках, оголошеннях.

– ***У транспорті***: спитати про правила оплати та вартість проїзду в громадському транспорті; звернутися до пасажирів з проханням передати квиток на компостер; розуміти на слух оголошення зупинок; з'ясувати, коли буде бажана зупинка; звернутися з проханням пропустити до виходу.

– ***У деканаті***: Привітатися; надати інформацію про себе; пояснити мету відвідин; написати заяву з проханням; попросити довідку для посольства; розповісти про особисті проблеми; подякувати; попроситися.

– ***У бібліотеці***: привітатися; показати працівникові бібліотеки свій читацький квиток; попросити потрібний підручник (книгу, періодичне видання, словник); розуміти на слух прохання бібліотекаря поставити дату й розписатися в формулярі підручника (книги, періодичного видання); подякувати; попроситися.

– ***У поліклініці (у медпункті, в аптеці)***: а) *У реєстратурі*: знайти та прочитати напис «Реєстратура»; звернутися в реєстратуру; отримати талон до лікаря;

попросити медичну карту; б) *На прийомі в лікаря*: привітатися; пояснити, що турбує; повідомити про наявність хронічних захворювань, алергічних реакцій, пережитих операцій; розуміти прохання («команди») лікаря при огляді; розуміти пояснення лікаря про прийом призначених ліків, які слід купити в аптеці; подякувати; попрощатися; купити ліки в аптеці.

– *У магазині (у кав'ярні, в їдальні, на ринку)*: вміти звернутися до продавця з питанням про наявність того чи іншого товару (продукту); дізнатися про вартість; попросити необхідний товар (продукт); дізнатися вагу, кількість товару (продукту); розрахуватися; подякувати.

– *У банку*: знайти потрібне віконце для отримання інформації; дізнатися, як відкрити рахунок; дізнатися, чи прийшли на рахунок гроші; заповнити бланк; зрозуміти пояснення оператора; отримати гроші в банкоматі; подякувати за отриману інформацію.

– *У касі вокзалу (аеропорту)*: вміти читати інформацію про рейси, час відправлення та прибуття поїзда (автобуса), прильоту чи відльоту літака; вміти замовити й купити квиток; з'ясувати можливість повернення квитка в касу; розуміти правила оформлення документів при виїзді (вильоті) та прибутті до місця призначення; розуміти на слух оголошення по радіо.

– *У театрі (кінотеатрі)*: читати афіші; спитатися в касі про наявність квитка на спектакль (сеанс); попросити квиток в потрібний ряд чи секцію залу (партер, балкон); розуміти питання й відповіді касира; перевірити точність інформації, вказаної на квитку; подякувати.

– *У гостях*: уміти привітатися, познайомитися; надати необхідну інформацію про себе незнайомим людям; виразити своє схвалення щодо інтер'єру помешкання, зовнішнього вигляду господарів, запропонованих страв чи напоїв; уміти підтримувати бесіду з господарями та іншими гостями; подякувати за гостинність.

Рівень сформованості навичок та умінь усного мовлення визначається здатністю створити власне висловлювання на запропоновану тему; вмінням вирішувати стандартні ситуації соціально-побутової сфери спілкування.

Час виконання завдання – 30 хвилин. Повна відповідь без граматичних і лексичних помилок, яка відповідає змісту теми 20 речень оцінюється в 200 балів по 10 балів за кожне правильно побудоване речення. За кожну неповну відповідь або відповідь, що містить граматичні та лексичні помилки знімається 5 балів.

Письмо

Записати (законспектувати) зміст повідомлення, яке сприймається на слух, дотримуючись норм сучасної української літературної мови.

2.2. Граматичні компетенції

Абітурієнт повинен виявити практичні знання з таких розділів курсу «Українська мова»:

Фонетика й орфографія. Звуки української мови. Голосні та приголосні звуки. Алфавіт. Склад. Наголос. Інтонація. Правила вживання апострофа, м'якого знака.

Лексика. Лексичні одиниці в межах тем: *сім'я, житло, навчання, бібліотека, зовнішність людини, характер, друзі, місто, країна, інтереси і дозвілля, робочий день*. Синоніми, антоніми, омоніми.

Морфологія. *Іменник.* Рід, число та відмінки іменників. Відмінювання іменників в однині та множині. *Прикметник.* Узгодження прикметників з іменниками у роді, числі та відмінках. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння прикметників. *Займенник.* Займенники особові, присвійні, неозначені, заперечні, питальні. *Дієслово.* Часи дієслів. Теперішній, майбутній, минулий час. Форми дійсного, умовного та наказового способів. Інфінітив. Дієслова руху. Доконаний і недоконаний вид дієслів. Дієслівне керування. *Прислівник.* Прислівники місця, часу та способу дії. Ступені порівняння прислівників. *Числівник.* Кількісні та порядкові числівники. Числівники кількісні в межах тисячі й порядкові в межах двадцяти; їх відмінювання. *Прийменник.* Типи прийменників. Найуживаніші прийменники. *Сполучник та сполучні слова.* Їх значення та використання. Заперечні частки *не* і *ні*. *Словотвір.* Словотворчі суфікси та префікси іменників, прикметників та дієслів.

Синтаксис. Просте двоскладне речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення. Розділові знаки в кінці речення. Складне речення із сполучниками і сполучними словами *і, а, та, не тільки...але й, який, що, якщо, бо, щоб, коли, де*.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

співбесіди з української мови як іноземної

для іноземних громадян

1. Співбесіда оцінюється за шкалою 100–200 балів.
2. Іспит може проводитися в очному та дистанційному форматі.

Рівень знань достатній з української мови як іноземної вважається, якщо іноземний громадянин:

- адекватно розуміє викладену в тексті інформацію;
- вміє повно чи стисло передати основний зміст тексту;
- розуміє прослуханий текст й уміє використовувати текстову інформацію відповідно до поставлених завдань;
- послідовно й адекватно відтворює прочитаний чи прослуханий текст;
- бере участь у діалозі.

Рівень знань недостатній з української мови як іноземної вважається, якщо іноземний громадянин:

- виявив незнання лексичного мінімуму;
- не може реалізовувати комунікативні потреби в реальному спілкуванні;
- не розуміє інформацію, викладену в прослуханому чи прочитаному тексті;
- не вміє використовувати отриману інформацію відповідно до поставлених завдань;
- не бере участі у діалозі;

Оцінка рівня та якості знань абітурієнтів буде проводитися за 200-бальною системою. Кожне завдання оцінюється певною кількістю балів. Сумарний бал згідно з 200-бальною системою виставляється за сумою набраних балів за всіма видами завдань.

Максимальна кількість балів, яку може набрати абітурієнт, правильно виконавши всі завдання з української мови – **200**.

Кількість балів	Національна шкала
180–200	відмінно
158–179	добре
100–157	задовільно
0–99	незадовільно

4. Список рекомендованої літератури

Основна

1. Азарова Л. Є., Зозуля І. Є., Солодар Л. В. Українська мова для слухачів-іноземців підготовчого відділення. Збірник вправ і завдань : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2010. 121 с.

2. Бахтіярова Х. Ш., Лукашевич С. С., Майданюк І. З., Легень М. П., Петухов С. В. Українська мова. Практичний курс для іноземців : Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль : Укрмедкнига, 1999. 320 с.

3. Вальченко І. В., Прилуцька Я. М. Ласкаво просимо! : навчальний посібник з української мови для іноземних студентів : у 2-х ч. Харків : ХНАМГ, 2011.

4. Єщенко (Бойченко) Н. О. Практичний курс української мови: усне мовлення : навч. посібник для іноземних студентів. 2-ге вид., виправлене і доповнене. Київ :Фенікс, 2013. 207 с.

5. Макарова Г. І., Паламар Л. М., Присяжнюк Н. К. Розмовляймо українською. Вступний курс. Навчальний посібник. Київ : Фірма «ІНК ОС», 2010. 126 с.

6. Фесенко С. Г. Вивчаємо українську мову. Універсальний посібник. Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2007. 288 с.

7. Фролова Т. Д. Українська за 26 днів: Українська для тих, хто її не вивчав : Навчальний посібник. Київ : Видавництво А. С. К., 2004. 304 с. (Вивчай сам).

8. Ющук І., Бондарчук Ю., Мушкудіані О. Українська мова для іноземців. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2021. 168 с.

Додаткова

1. Венгринюк М. В., Веселовська Н. В., Литнин О. Б., Сахній М. П. Українська мова як іноземна : навчальний посібник. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. 232 с.

2. Винник В. М., Гайда О. М., Драч І. Д. та ін. Українська мова для іноземних студентів : посібник. Тернопіль : ТДМУ, 2013. 288 с.

3. Вінницька В. М., Плющ Н. П. Українська мова. Практичний курс граматики для студентів-іноземців. Київ : Правда Ярославичів, 1997. 243 с.

4. Вступний курс з української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення / за ред. Т. О. Дегтярової. Суми : Університетська книга, 2010. 415 с.

5. Гайдамака Г. Г. Діячі української науки і культури. Збірник текстів для читання з навчальної дисципліни Українська мова для іноземних студентів усіх напрямів підготовки всіх форм навчання : навчальне видання. Харків : Вид. ХНЕУ, 2012. 60 с.

6. Дерба С. М. Знайомство з Україною : навч. посіб. з української мови для іноземних студентів. 2-ге вид. виправлене і доповнене. Київ : Фенікс, 2013. 97 с.

7. Дерба С. М., Любачевська-Сойкур В. О. Українська мова для іноземних студентів. Наукові тексти та завдання до них. Вінниця : Видавець «Меркьюрі-Поділля», 2012. 188 с.

8. Дідківська Л. П., Швець Г. Д. Сучасна українська мова. Синтаксис (у двох частинах) : Навчальний посібник для іноземних студентів. Київ : Фенікс, 2013.

9. Джура М. Вивчаймо українську мову! Let's learn Ukrainian! : навчальний посібник. Львів : ЛА „Піраміда”, 2007. 212 с.

10. Єлісова М. О. Коментоване читання художніх творів : Навчальний посіб. для іноземних студентів. Київ : ТОВ «НВП» Інтерсервіс, 2010. 120 с.

11. Лисенко Н. О., Кривко Р. М., Світлична Є. І., Цапко Т. П. Українська мова для іноземних студентів : навчальний посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2010. 239 с.

12. Мандрівка Україною : навчальний посіб. з української мови як іноземної (рівень В2) / І. Ключковська, О. Палінська, О. Пташник, О. Туркевич, Б. Сиванич, Г. Шміло. Львів : Дон Боско, 2012. 150 с.

13. Чистякова А. Б., Селіванова Л. І., Лагута Т. М. Українська мова для іноземців : Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків : Вид-во ХНУ, 2006. 524 с.

14. Швець Г. Д., Торчинська Ю. О., Літвінчук А. О. Читаймо українською : навч. посібник з української мови для іноземних студентів / за ред. Г. Д. Швець. Київ : Фенікс, 2012. 112 с.

Словники

1. Новий тлумачний словник української мови : В 4 т. Київ : Аконіт, 1998.

2. Словник іншомовних слів / під ред. О. С. Мельничука. Київ : Гол. ред. української радянської енциклопедії, 1977. 776 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://krok.mio.k.lviv.ua/uk/>

2. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>

3. Я розмовляю українською! URL: <https://www.arkas-proswita.iart.org.ua>

4. Бойчук О. А. Вчимося читати українською. Learn to read Ukrainian : навчально-методичний посібник з дисципліни «Українська мова» для англomовних іноземних студентів... Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2017. 78 с.
URL: http://Бойчук_Посібник_вчимося_читати_ост.р...

5. Бурак М. «Яблуко» : підручник з української мови як іноземної (базовий рівень). Вид. 2-ге, випр. Львів : Вид-во УКУ, 2017. 268 с.
URL: http://studyukrainian.org.ua/en/books/arc_books

6. Підручник УМІ. URL: <http://www.ukrainisch-zentrum.slavistik.lmu.de/uk/lehrbuecher-uaf.html>

7. Українська мова для іноземців. URL: <https://www.yakaboo.ua/ua/ukrainska-mova-dlja-inozemciv-1555667.html>